

KIKBŐL ÁLLJON AZ OSMÁN HADERŐVEL SZEMBESZÁLLÓ SEREG?

1521-et írunk, Nándorfehérvár ostroma előtt vagyunk. A nemesurak összegyűltek a Rákos mezején, hogy megvitassák, hogyan védhetnék meg az országot az egyre hatalmasabb Oszmán Birodalommal szemben.

Szükséges előismeretek:

- Oszmán Birodalom európai terjeszkedése
- végvárrendszer
- feudális berendezkedés (nemesség, jobbágság)

Tipp!

Érdeemes a vitát még azelőtt megrendezni, hogy tanulnának Nándorfehérvár elestéről, hogy döntéseiket ne befolyásolja az ismert végkimenetel.

Az oszmán sereg körülbelül 60 000 főt számlál.

Jelenleg mindössze 700 végvári vitéz védi Nándorfehérvárat. A kérdés, milyen formában érkezzen a segítség:

1 külföldi zsoldosok alkalmazása

Ilyen volt a fekete sereg is, melyet Mátyás halálát követően az uralkodó már nem tudott fizetni, így felszámolták.

2 a nemesek jobbágyaikat fegyverzik fel

A Dózsa-féle parasztháborút követően megtiltották a jobbágyoknak, hogy ismét fegyvert fogjanak.

+ nemesi felkelés meghirdetése

Ebben az esetben minden nemes köteles személyesen hadba vonulni.

Amennyiben marad rá idő, erről is állást foglalhatnak a vita során.

A valóságban ez a kérdés fel sem merült az országgyűlésen. Az urak nem akartak áldozni a háborúra, a király pedig nem tudta fizetni a végvári vitézek zsoldját sem. Még a pápai követ is megjegyezte, milyen fejetlenség uralkodik a gyűlésen: „Az országgyűlésen mindenki arról beszél, amiről jólesik, összevissza, minden rend nélkül; a nemesek azt kiabálják, amit uraik parancsolnak nekik, s csak olyan tárgyakról tanácskoznak, amit az urak az őket szolgáló és felfogadott nemeseknek kiadtak.”

Óratervjavaslat

5 perc

Ráhangelődés

Helyezzék el a feladatot térben és időben. Tisztázzák az erőviszonyokat, majd beszéljék meg, mi volt akkoriban az országgyűlés elsődleges feladata, illetve azt, kikből állhatott egy hadsereg.

20 perc

Felkészülés

A szereplapok segítségével bontsa az osztályt két csoportra. Az osztály fele külföldi zsoldosokat alkalmazna, a másik fele jobbágyok kiállításával növelné a hadsereg létszámát.

A szereplapokon található jelek egyértelműen jelzik, hogy az adott fiktív nemes mely oldalt támogatja. A leírásban található személyes vélemények megvitatásával tudja a két csoport az érveit összegyűjteni. Ezeket a mellékelt sablonba vezessék is fel.

15 perc

Vita

A vita vezetéséhez javasoljuk, hogy a pedagógus is helyezkedjen szerepbe: Ön is egy nemes, aki a gyűlés hangadója lesz.

A vita vezetése mellett az Ön feladata a diákokat a kompromisszum felé terelni.

Igyekezzen a két oldalt felváltva megszólítani. A diákok jelentkezéssel kaphatnak szót.

A vitát közfelkiáltással zárják. Amennyiben az eredmény kétes, javasolt kézfeltartással meg erősíteni azt.

(Ha a személyes hadbavonulást is felvetné a vita során, kérdezzen rá, kinek van ezzel kapcsolatban véleménye. A szereplapok között mindkét oldal megjelenik két-két személynél.)

5 perc

Lezárás

A döntést a játék emlékeként vezessék fel a nemesek tanácsának feliratába.

Mondja el a diákoknak, hogy a valóságban nem volt ilyen összefogás. Ennek és a hatalmas túlerőnek következtében Nándorfehérvár elesett.